

— IV. Mezinárodní sjezd pro trestní právo v Paříži (Veselá). — Miříčka: Příklad Jana Delonga. — Herrritt: Euthanasie dle platného práva a dle osnov Čsl. trestního zákona. — Fišer: Působnost trestních zákonů na trestné činy, spáchané na palubě letadel. — Lauschmanová: Ústav pro mladistvé provinilce v Mikulově.

Deník

V. Fajnor:

Dr. August Popelka zemřel!

(22. května 1938.)

V Dr. Popelkovi odešel nám vynikající představitel vlasteneckých českých úředníků, ztrávil daleko převážnou většinu svého života ve Vídni ve státních službách bývalého Rakouska, při tom však zachovávající vždy a za každých okolností v působení úředním i mimoúředním své ryzí češství.

Narodil se 25. dubna 1854 v Brně, z české úřednické rodiny. Jeho otec Adolf, rytíř z Popelků, byl radou u nejvyššího soudního dvoru ve Vídni, ztrávil za Bachovy éry v letech 1854—1861 sedm let na nynějším Slovensku, pokud se týče Podkarpatské Rusi, v Užhorodě, Košicích a Prešově spolu i s rodinou. O těchto svých vztazích ke Slovensku se Dr. August Popelka rád zmiňoval, ačkoliv se na tato léta svého útlého dětství již nepamatoval. Rodina rytíře Adolfa z Popelků se vrátila roku 1861 do Brna a přešla roku 1871 do Vídně. August Popelka studoval práva ve Vídni a tam byl také promován na doktora práv. Roku 1876 nastoupil službu u finanční prokuratury v Brně, v jejíž službách setrval až do roku 1883, kdy odešel k advokacii, ve které vynikal zejména jako obhájce ve věcech trestních. Advokacie se vzdal roku 1894, byv v tomto roce jmenován (po resignaci Dr. Mezníka) radou správního soudu ve Vídni, posléze pak r. 1912 jeho senátním presidentem. Roku 1899 byl zvolen poslaneckou sněmovnou bývalé říšské rady rakouské členem státního soudního dvoru ve Vídni. Patřil k vynikajícím českým právníkům starého Rakouska, a často se vyznamenával jako houževnatý obhájce českého právního stanoviska v důležitých věcech správních, ponejvíce národohospodářského dosahu. Od roku 1909—1918 redigoval sbírku nálezů správního soudu ve Vídni ve věcech správních a věnoval zvláštní péči výběru a publikaci nálezů, majících význam pro rozvoj českého života. Působil a vystupoval ve Vídni vždy jako upřímný Čech a připravoval spolu s Dr. Pantůčkem, pozdějším budovatelem našeho nejvyššího správního soudu v Praze, příští právní řád svého národa, jehož osvobození se všemi věrnými Čechy tak toužebně očekával.

Po převratu se stal prvním presidentem našeho nejvyššího

soudu v Praze, přeloženého zákonem č. 216/1919 Sb. z. a n. do Brna, jehož byl prvním organisátorem a budovatelem. Jeho obsáhlým vědomostem právnickým, jakož i jeho invenci a iniciativě lze především děkovati, že byl přechod našeho národa k samostatnému nejvyššímu soudnictví při zachování generální recepce právního řádu rakouského, pokud se týče uherského, tak hladký a přes to pronikavě účinný.

Dr. August Popelka měl také vzácnou příležitost, již ovšem neopominul vydatně použít, aby uplatnil své bohaté zkušenosti právníka v samotné vládě republiky Československé, stav se po pádu kabinetu Tusarova, na podzim roku 1920 ministrem spravedlnosti v první úřednické vládě ministerského předsedy Jana Černého. Po demisi této vlády — rovněž na podzim roku 1921 — vrátil se Dr. Popelka na své soudcovské působiště do Brna.

Dr. Popelka byl především praktickým právníkem a třebaže vynikal vysoko nad průměr ve všech oborech práva, zachoval si až do konce zvláštní zálibu pro právo trestní a správní. Charakterisujeme-li však Dr. Popelku jako právníka především praktického, to neznamena, že by se byl kdykoliv rozpákoval ujmouti se též teoretického a literárního propracování tématu, jež mu bylo zvláště blízké a činil tak nejen v odborně právnickém, ale i širším tisku vždy s dokonalou odborností a průbojnou přesvědčivostí.

Nejznámější jeho články této povahy jsou věnovány otázce rozšíření výsady jazykových menšin na cizince (viz zejména Právník, ročník 1928, str. 488 a násl.) v polemice se známou jazykovou praxí nejvyššího správního soudu v Praze, založenou samým prvním presidentem Dr. Pantůčkem.

Koncem roku 1930 odešel Dr. Popelka do trvalé výslužby do rodinného soukromí ve svém rodném Brně v pokročilém věku 77 let, než duševně i tělesně úplně čilý, bystrý a zdrav. Zaslouhuje zmínky, že se aspoň v době své výslužby dožil úplné satisfakce pro své stanovisko v řečené jazykové otázce, a to od samého nejvyššího správního soudu v Praze, jenž se přiklonil úplně svým známým plenem z roku 1936 nejen k názoru Popelkovu, ale též k jeho odůvodnění.

Dr. August Popelka zanechal po sobě jako dlouholetý nejvyšší sudí našeho státu a též jako šéf svého vysokého úřadu vzácnou památku v kruzích právnických vůbec a soudcovských zvláště. Poslední léta jeho dlouhého života byla zkalena odchodem jeho vzácné choti, rozené Ludoviky Rottovy, bývalé členky Národního divadla v Praze. Přes ránu, nad níž krutější nemohla mu býti osudem zasazena, zachovával až do konce stálý zájem o všechno veřejné dění ve státě a v národě, třebaže se jeho styky omezovaly v poslední době jen na rodinu a několik starých přátel, většinou jeho blízkých vrstevníků.

Právo a politická agitace. Soukr. docent německé university ve Vídni a advokát v Praze Dr. Eduard Westphalen-Für-